

S PROGRAMSKO VOLILNE SKUPŠČINE BORČEVSKÉ ORGANIZACIJE

Ostajamo vojaki revolucije

Aktivnosti občinske borčevske organizacije, še posebej občinskega odbora in predsedstva so se v preteklem letu odvijale predvsem v dveh smereh. Ena od teh so bili napori in aktivnosti, ki izhajajo iz družbenopolitične vloge organizacije ZZZB NOV – še vedno je bila večina članov aktivna in delovno vključena v vse strukture naše družbe in je na ta način bistveno vplivala na naše družbenoekonomsko in družbenopolitično dogajanje v družbi. Borčevska organizacija je bila tako aktivno vključena v aktivnosti priprav na volitve. Ob tem so v poročilo zapisali:

»Ne trdimo, da je povsod tako, kot bi moralo biti, da so povsod predvideni pravi ljudje na prava mesta, da ne bo tudi še v naprej kadrovskega vrtiljaka, smo pa povsod povedali, kaj mislimo o kandidatih in se dosledno borili, da se za odgovorne dolžnosti evidentira več delegatov. S tem smo zagotavljali tudi našo programsko usmeritev negovanja in daljne graditve lika člana ZZZB NOV, ki je pripravljen povsod pošteno, a tudi dobronamerno povedati kaj ni prav in v čem se ne strinjamo.

Zelo odločno smo reagirali tudi na vse napade in poskuse razvrednotenja in blatenja NOB. Menimo, da je naša organizacija v najširših jugoslovanskih okvirih uspela omejiti, da obrekovalci revolucije, zveze komunistov in razni spravaši ne izkoriščajo za svoje rovarjenje tudi sredstev javnega obveščanja, kar prej ni bil redek slučaj. Ne smemo pa se zavaravati, da so se nasprotniki vdali in spremenili svoja stališča, spremenili so le metode svojega dela.

Naša organizacija je pisno povedala svoja stališča do bratstva in enotnosti, do pojavov nacionalizma v vseh delih Jugoslavije in tudi šovinizma, ki ga pogosto srečujemo v naših okoljih.

Tvorno smo se vključevali v razprave in iskanja ustreznih rešitev na družbeno ekonomskem po-

dročju naše občine, mesta in tudi širše. Sodelovali smo v razpravah o statutih občine in mesta, ocenah stanja v gospodarski in družbeni nadgradnji, tako znotraj organizacije kot v SZDL, delegatskih skupščinah in drugih družbeno političnih strukturah v katere smo vključeni.

Posebno skrb smo posvečali razvijanju in negovanju tradicij NOB in revolucije, ker smatramo, da je tudi eden od pogojev za uspešno obvladovanje sedanega težkega gospodarskega in družbenega stanja in za pravilne odločitve, kaj je v našem sistemu potrebno menjati, da s tem ne izničimo družbeno politične pridobitve, ki smo jih izborili s tolikimi žrtvami v NOB. To smo dolžni tudi naši mladini, da NOB ne bo poznala samo preko datumov začetka in konca sovražnikovih ofenziv, pač pa po tistih vrednotah, ki so nam z zmago nad sovražniki omogočale, kot so pripravljenost na žrtve za interes naroda in domovine, poštenje, odgovornost, tovarištvo, humanizem, revolucionarna zagnanost, ki je tako svojstvena prav mladini.

Druga smer, v katero so bili obrnjeni napori, pa je socialna in zdravstvena zaščita naših članov, posvečanje skrbi vsem bolnim in osamljenim. In čeprav je v naši občini veliko razumevanja za tovrstne potrebe borcev in se v te namene prispeva veliko sredstev, žal ne gre prezreti dejstva, da se padanje življenjskega standarda že kar precej pozna.

Na vse te aktivnosti in probleme je v svojem govoru še posebej opozoril predsednik občinske organizacije ZZZB NOV Emil Dolčič.

Borci so na svoji letni skupščini spregovorili odkrito in pošteno. Ludvik Golob iz Golega se je tako vprašal, kje se še vedno skriva »odgovornost« npr. za nemalokrat nerazumljiva gradiva SIS, ki vse prej kot dobro služijo delegatom za odločanje. Veliko govorimo o pojavih – izmov, a žal ne znamo, ne zmoremo ali nočemo razvozlati, kaj vse se za njimi skriva in kje so njihovi viri Janko Sterle iz Kozarje se je vprašal, kaj smo naredili za večjo in globljo patriotsko vzgojo v šolah, saj se nam pomanjkanje le-te kaže nemalokrat ob pojavih razvrednotenja pridobitev naše revolucije. Milan Gombač iz Rožne doline je opozoril na nevarnost, ki preti z razraščanjem nacionalizma, ki ponekje že kar prehaja v agresivne oblike. Borci še vedno niso izgubili borbenosti, še naprej bodo vojaki revolucije, predani ideji bratstva in enotnosti, za to tudi ne gre sprejemati počeznje kritike, da so bili borci v preteklosti »krivi za vse«. Ob tem, kako, žal so »potemnele« vrednote revolucije, je spregovorila Ivanka Milovanovič. Zavzela se je za to, da vsi borci, ki še imajo moči, sprejmejo nase dolžnost ohranjati in negovati te vrednote, kot so zaupanje, tovarištvo, humanost predvsem med mladimi, saj je po njenem mnenju delo z mladimi ponekod že kar zanemarjeno. Mojca Černe ter Ludvik Golob sta opozorila na izjemno vrednost ohranjanja in zapisovanja dokumentarnega gradiva in pričevanj. Žal je v naši družbi vse manj materialnih možnosti za sistematično izdajanje krajevnih kronik (čeprav gradiva še zdaleč ne manjka), zato bi veljalo tudi s pomočjo mladih zbrati čimveč gradiva ter ga dokumentarno shraniti.

KO za zgodovino pri OK SZDL pa bo letos izdal kroniko Brezovice ter pripravil zanimivo razstavo o naprednem predvojnem revolucionarnem gibanju.

Več razpravljalcev se je zavzelo tudi za sistematičnejšo pa tudi odgovornejšo skrb spominskih obeležij, ki jih v naši občini ni malo. V to bi se morale v večji meri vključiti preko SZDL tudi šole in združeno delo, sama skrb nad obeležji pa mora dobiti predvsem vzgojni in zgodovinski smoter.

Marija Legan se je zavzela za večjo skrb bolnim in osamljenim članom v smislu pristnejših tovariških stikov, pa tudi za organiziranost patronažne službe v okviru dispanzerja za borce. Poldka Rungar je spregovorila o delu komisije za politične zapornike in internirance, ki je bilo vsestransko in izjemno prizadevno ter še posebej o odmevni vsakoletni praznovanju na Ljubelju. Predstavnik Levstikovih brigad pa se je v imenu odbora zahvalil za pomoč pri postavitvi spominskega obeležja, zavzel pa se je tudi za več sodelovanja med samimi domicilnimi odbori.

Še to. Več pozornosti bo tudi v okviru borčevske in drugih organizacij treba nameniti pozornosti ob zadnjih slovesih od svojih članov, saj se marsikje pojavljajo kadrovske pa tudi materialne težave.

Potem, ko so razrešili stari odbor in izvolili novega so izvolili tudi vodstvo organizacije za naslednje dveletno obdobje.

Člani odbora ZZZB NOV
Apovnik Ivanka, Jože Arko, Alojz Bratož, Emil Dolčič, Ciril Glavan, Milan Gombač, Franc Habjan, Franc Intihar, Avgust Jereb, Janez Jereb, Anton Kozamernik, Jože Kanalec, Viktor Koncilja, Franc Kovačič, Franc Kepic, Karel Kobe, Jože Lavrič, Janez Mramor, Anton Marinček, Anton Oblak, Matija Pečenik, Andrej Petelin, Brane Pečan, Milan Petelin, Dana Purkat, Franc Svetic, Rado Stepišnik, Ivo Starin, Anton Slobodnik, Jakob Sedej, Franc Steiner, Julij Škraba, Franc Šifer, Ivan Turk, Stanislav Vrhovec, Vinko Vrhovec, Štefan Vrhovec, Stane Žerovnik.

Člani nadzornega odbora
Janez Barlič, Alojz Brdavs, Janko Janša, Ivan Končan, Rudi Pavček.

Člani predsedstva ZZZB NOV
Emil Dolčič, Ciril Glavan, Franc Habjan, Anton Kozamernik, Leopold Krese, Ivanka Milovanovič, Andrej Petelin, Miloš Rutar, Ivo Starin, Franc Svetic, Alojz Škufca, Stanislav Vrhovec, Dragica Zupančič.

Delegati za skupščino MO ZZZB NOV
Danilo Bajat, Emil Dolčič, Marija Legan, Janez Rešek, Miloš Rutar, Ivo Starin, Ruža dr. Šegedin, Rado Škraba, Alojz Škufca, Drago Šumak, Stanislav Vrhovec, Ivan Zore.

Delegati za člane MO ZZZB NOV Ljubljana
Emil Dolčič, Marija Legan, Ruža dr. Šegedin, Alojz Škufca, Ivan Zore.

Delegati za člane RO ZZZB NOV Slovenije
Emil Dolčič, Janko Rudolf, Mira Svetina.

Za predsednika je bil soglasno ponovno izvoljen Emil Dolčič, za podpredsednika Alojz Škufca in za sekretarja Miloš Rutar.

Iz velikih dni boja za naše življenje

Morda nas je pred izdajo rešila le težka suknja

23. februar 1942. Ta dan se je z velikimi črnimi črkami zapisal v zgodovino NOB za področje Ljubljane in njene okolice. Okoli Ljubljane so namreč napeljali bodočo žico potem, ko je sovražnik ugotovil, da je prav Ljubljana žarišče vseh organiziranih akcij, da je tu žarišče ilegalnega dela, ki je razvejano po celi Sloveniji.

Natančno istega dne, pa se je na področju naše občine, natančneje na področju Viča, odvijala izredno zanimiva akcija, ki je imela kasneje tragične posledice.

Italijanski dokument, ki je v IZDG v Ljubljani zaveden pod TMG 262 – 614 iz VK 5/III, in je nastal 13. julija 1942 navaja sledeče: »TMG je obsodilo grenadirja Bruna Busatta na smrt, Ivico Bernard, 23 let, prodajalko tobaka na Tyrševi cesti (današnja Titova cesta) na smrt, Stanislava Vrhovca, 49 let, na smrt in Vinka Vrhovca iz Dobrove, star 29 let, na 7 let zopora. Busatto je 23. 2. 1942 dezertiral iz italijanske vojske. K temu ga je nagovorila Bernardova in ga spravila preko bloka na Viču do družine Vrhovec, od koder je šel v partizane. Sredi marca 1942 se je javil na italijanski komandi na Igu in izdal udeležence pri begu.«

Trafika, kjer je bila zaposlena Bernardova, je bila partijska javka in lahko pravilno sklepamo, da je delala za OF. Če natančno analiziramo nadaljnjo obtožnico, ki navaja, »da je bil Busatto obtožen zaradi dezertiranja, dezorganizacije in prodaje orožja«, lahko sklepamo, da izraz prodaja ni najbolj pravičen, Busatto ga je po vsej verjetnosti kradel in ga posredoval partizanski vojski. Po vsej verjetnosti se je na ta način dokazoval, da je »čist« in si s tem omogočil prehod v partizane.

Kakšen je bil njegov prehod preko bloka nam ni povsem jasno, smatramo pa lahko, da očitno ni imel težav, saj so tega dne postavljali

žico in najbrže ukrepi italijanske vojske se niso bili tako strogi.

Kot navaja obtožnica, se je že sredi marca 1942 sam javil na italijanski komandi na Igu in vse izdal. Takrat so se šele pričele tragične posledice. Italijanske oblasti so ga pripeljale na Vič, kjer so ga vodile od hiše do hiše in moral je pokazati vse tiste, kjer je dobil pomoč. Lada Novak-Ahčan navaja, da ji še danes ni povsem jasno, kako to, da ni pokazal njihove hiše. Po vsej verjetnosti prav zaradi tega, ker mu je Marjan Novak na dan odhoda v partizane odstopil suknjo iz težkega blaga, saj je bil ves prezebel. Morda pa iz kakšnega drugega vzroka, to še danes ni jasno. Zato pa je pokazal na Vrhovčovo hišo in sledile so aretacije, katere sem že navedla, oziroma jih navaja obtožnica. Pri tem moram poudariti, da se je obsodba Stanislava Vrhovca spremenila iz smrtno na 30 let ječe in ga je kasneje rešila kapitulacija Italije.

Istega večera, ko je prišlo do izdaje, pa so zajeli tudi Vinka Vrhovca in mu nastavili zanko v Novakovi hiši. Mlajši brat Slavko Vrhovec je pobegnil v partizane.

Bruno Busatto je bil kasneje ustreljen na strelišču na Dolenjski cesti in sicer 18. julija 1942.

Vsekakor izredno zanimiv dogodek, katerega kaže nedvomno še natančneje proučiti in dodati vse manjkajoče podatke. Tudi to pa je ponoven dokaz, da nikakor ne moremo pisati zgodovine NOB le s pomočjo arhivskega gradiva, kakor tudi ne le s pomočjo spominskega gradiva. Jasno je, da se morata oba dela vsebinsko dopolnjevati in le s tem si bomo lahko pridobili resnično in neoporečno podobo naše bližnje preteklosti.

Po arhivskem in spominskem gradivu pripravila Mojca Černe

S konference viških mladincev

Kar v precejšnjem številu so se na zadnji konferenci sešli mladinci iz naše občine. Najbrže so k temu delno »pripomogli« tudi opozorila predsedstva OK ZSMS, saj je bila v bližnji preteklosti nesklepčno že kar prisotna. Ob tem pa jih je na konferenco nedvomno privabila tudi tema Dogovora o oblikah, metodah dela ter o izobraževanju članov ZSMS za delo v svoji organizaciji.

Še predno pa so se o njej spregovorili, so razrešili dosedanega sekretarja OK ZSMS Stojana Alaševiča, ki odhaja na prejšnje delovno mesto v IEVT ter za novega sekretarja soglasno izvolili Slavka Slaka. Obravnavali pa so tudi finančno poročilo za pretečeno leto ter predlog finančnega plana za tekoče leto.

Iz razprave o kongresnih dokumentih v OO ZSMS je jasno izšla ugotovitev, da so mladi premalo seznanjeni z organiziranostjo, metodami in oblikami dela v ZSMS. Vse več mladih ne pozna pomena dela svoje organizacije. Mladinci delujejo brez točno začrtanih ciljev, kakor se jim v določenem trenutku zdi in kakor se znajdejo. Ravno, zaradi tega so pri svojem delu mnogokrat neučinkoviti. To je bil tudi razlog, da so kot točko dnevnega reda uvrstili na sejo konference tudi to problematiko.

Mladi so v razpravi ugotovili, da so nekatere oblike in metode dela v OO ZSMS in na OK ZSMS izgubile na neposrednosti in zanimivosti, s tem pa tudi na sposobnosti mobiliziranja mladih. Metode sestankovanja so v nekaterih sredinah neprivlačne, potrebno je vzpostaviti več konkretnih stikov z mladinci preko različnih akcij. Razpravljali so menili, da bi bilo mlade potrebno bolj izobraziti za politično delo.

Premalo je primerov, ko mlademu človeku damo občutek pomembnosti ob dobro izpeljani akciji. Takega dela se človek navadno hitro naveliča, posebej še, če so ovira za normalno delo starši. Smisel dela mladinske organizacije ni samo v zabavi so menili mladi, pa še ta mlade težko pritegne. S svojim delom v ZSMS bi morali mladi dobiti občutek, da lahko tudi oni vplivajo na pomembne odločitve in na spremembo obstoječega stanja.

Za vse OO ZSMS bo 18., 19. in 20. aprila organiziran seminar, za katerega so mladi predlagali, da bi obravnavali naslednje teme: Naloge ZSMS kot družbenopolitične organizacije, zaključke kongresa ZSMS, Kritično analizo delovanja političnega sistema, delo v skupini – grupna dinamika, vodenje sestankov, prehod mladih iz osnovnih šol v krajevne skupnosti in skrajšanje delovnega časa ter uknjanje nadurnega dela.

RAZPIS NAGRAD IN PRIZNANJ ZA DOSEŽKE PRI RAZVIJANJU IN KREPITVI SAMOUPRAVLJANJA V LETU 1986

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljana podeljuje v letu 1986 za posebne uspehe pri razvijanju in krepitvi uresničevanja samoupravljanja v praksi:

- 5 nagrad
- 10 priznanj

Nagrade in priznanja podeljuje Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljana vsako leto ob 27. juniju – dnevu samoupravljalcev Jugoslavije posameznikom, delovnim skupinam in organizacijam, ki so s svojim delom in zgledom v daljšem obdobju pomembno prispevali k učinkovitosti samoupravljanja v lastni sredini in širše.

Predlog za podelitev nagrade ali priznanja mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidate za nagrade in priznanja lahko predlagajo osnovne organizacije Zveze sindikatov, občinski organi Zveze sindikatov in mestni svet Zveze sindikatov Ljubljana, samoupravni organi v organizacijah združenega dela, druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije ali strokovna društva.

Predlog za nagrade in priznanja pošljite do 25. aprila 1986 na naslov: Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljana, Kopitarjeva 2 – Komisija za odlikovanja in priznanja – za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja.

Vse podrobne informacije daje tajništvo mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljana, telefon 216-280 ali 216-255.